సర్వేశ్వరునకు ప్రియతమమగు కానుక

శ్రీమతి తాయి సత్యవతమ్మగారు

సర్వేశ్వరుని దూతలలో ఒక దూత ఒకనాడు చిన్నతప్పొకటి చేసింది. అందుకు భగవానుడు ఆగ్రహించి దానిని భూలోకమునకు త్రోలివేయమని ఆజ్ఞాపించినాడు. కాని అది పరమేశ్వరునిపాదములమీద వ్రాలి తనతప్పు మన్నించుమని దీనంగావేడుకొన్నది. పరమదయాళుడైన ఈశ్వరుడు కరుణించి నీవు భూలోకమునుండి నాకేదియైన ప్రియమైన వస్తువును కానుకగా కొనివచ్చినచో నిన్ను స్వర్గములోనికి తిరిగి రానిచ్చెదనని పలికినాడు. దానిమీదట మిగత దూతలందరు భగవంతుని ఆజ్ఞప్రకారము దానిని బయటికి త్రోసివైచి స్వర్గద్వారము బంధించివేసినారు.

"అలో లక్షణా"యనుచు ఆదూత భూలోకములోనికివచ్చి జగద్రక్షకునకు ప్రీతికరమగు వస్తువేదాయని కొండొకతడవు దీర్ఘంగా ఆలోచనచేసి భూమియంతయు నలుదిక్కుల కలియజూచింది. ఆఫ్రికాలో కింబర్లీగనులు కనుపించినవి. ఆగనులలో దేదీప్యమానముగా వెలుగుచున్న వజ్రములను చూచింది. వాటిలో మిక్కిలి ప్రకాశమైన రవ్వనొకదానిని చేతగైకొని "కన్నులు మిరుమిట్లుగొలుపు తేజస్సుతో వెలుగుచున్న యీమణినిగాంచి పరమేశ్వరుడు సంతసింపడా"యనుకొని దానితో మింటికెగసి స్వర్గద్వారము తట్టినది. పరమేశ్వరుడు లోనుండియే "యెవరువారు?" అన్నాడు. "దేవా! నేను తమదూతను. తమకు ప్రియకరమగు కానుక ఇదిగో అందుకొని నన్ను తమమ్రోల చేర్చుకొనుడని" పలికినది. భగవంతుడు లోనుండియే నవ్వుచు "ఓబాలా! నీకానుక ఎద్దియో నేనెరుంగుదును. భూలోకమునందలి ధనాదులెల్ల నాచే సృష్టింపబడినవికావా? నాచే సృజింపబడిన దానితోనే నన్ను తృప్తిపరుపనెంచితివా? ఇదేటివెర్రినీకు?" అన్నాడు. దూతచేయునది లేక విచారముతో ఆరత్నమును అక్కడనే జారవిడచి భూలోకమునకు తిరిగివచ్చి భగవంతునకు ఇష్టమగు వస్తువుకొరకు దేశదేశములు తిరుగుట ప్రారంభించినది.

అట్లు తిరుగుచు హిందూదేశములో ఒక చిన్న రసపుత్రసంస్థానంలోకి వెళ్ళింది. ఆసమయములో ఆసంస్థానం చాలా అల్లకల్లోలంగాఉన్నది. పరరాజులు దేశముపై దండెత్తి వచ్చారు. రసపుత్రులందరు స్వదేశమందలి ప్రేమచే స్వాతంత్ర్యముకొరకై ప్రాణములపై నాశవీడి శత్రువుల నెదుర్కొన్నారు. ఘోరంగా యుద్ధంజరిగింది. అనేకులు రణమందు మడిసినారు. కాని శత్రుసేనలబలము హెచ్చుగానుండుటచే రసపుత్రులు ధైర్యముచెడి "బ్రతికుంటే బలుసాకు ఏరుకొని తినవచ్చు"నని రణరంగమునుండి పారిపోవసాగినారు. అప్పుడు వారినాయకుడు పారిపోవుచున్న సేనలనుద్దేశించి "ఓవీరులారా! భయపడకుడు. భయపడకుడు. రండు. పారిపోకుడు. తుచ్ఛప్రాణములకొరకై స్వాతంత్రమును పోగొట్టుకొనకుడు.

మాతృభూమియొక్క ఋణముతీర్చుకొనుడు. బానిసలై యుండుటకంటె రణరంగమున వీరశయ్య నలంకరించుటమేలు. ఆడువారివలె పిరికిపందలై పారిపోకుడు" అని గంభీరముగా హెచ్చరించినాడు. అంత పారిపోవుచున్న రసపుత్రులెల్ల వీరావేశముకలిగి వెనుకకుమరలి ఒక్కమారుగా శత్రుసేనల నెదుర్కొన్నారు. భీకరమైన సంగ్రామము జరిగింది. రెండుపక్షములలో అనేకవీరులు మరణించినారు. రసపుత్రులుమాత్రం ధైర్యమువీడక ప్రాణములపై నాశవీడి తమనాయకునిచుట్టుచేరి పోరుసలిపినారు. రసపుత్రసేనాధిపతికి ఛాతీపై బలమైన గాయమొకటి తగిలినది కాని ఆతడు దానిని లెక్కచేయక ఎడమచేతితో గాయమును రక్తమురాకుండ అదిమిపట్టి కుడిచేతితోనే పోరుసాగించినాడు. ఆతని ధైర్యసాహసములను గాంచి మరింత వీరావేశముచెంది రసపుత్రవీరులు శత్రువులను దునుమాడజొచ్చినారు. ఇంతలో వారినాయకుని గుఱ్ఱమునకు బలమైనదెబ్బతగిలి మరణించినది. వెంటనే ఆతడు నేలపై కురికి యుద్ధంచేయసాగినాడు. కాని వెనుకనుండి బలమైనగాయమొకటి తగిలి నేలకూలినాడు. పోవుచున్న యాతనిజీవములను చేతగైకొని మనదూత ఇట్లనుకొన్నది. "ఆహా? ఈవీరుని ధైర్యసాహసములు, దేశభక్తి, స్వార్థత్యాగము ఎంతయు కొనియాడతగినవి. ఈతని జీవాత్మతో భగవంతుడు తృప్తిజెందక మానడు" ఇట్లనుకొనుచు రివ్వున అంతరిక్షమునకెగిరి స్వర్గద్వారము తట్టినది. లోపలినుండియే జగద్రక్షకుడు "దూతా! నీవు కొనివచ్చిన కానుక విలువకలదియే గాని ప్రియతమమైనదికాదు. నాకు మిక్కిలి ప్రీతికరమగు వస్తువును తెచ్చువరకు స్వర్గద్వారము తెరువబడద"ని వక్కాణించినాడు. విచారగ్రస్తయై దూత వెనుకకు మరలి మరియొక వస్తువునిమిత్తమై తిరుగజొచ్చినది.

దేశదేశములుతిరిగి తుదకొకపట్టణము ప్రవేశించినది. ఆనగరమున ఆసమయమందు ప్లేగురోగము విశేషముగా ప్రబలియున్నది. దినమునకు అనేకులు రోగముతగిలి మరణించుచుండిరి. రోగము వ్యాపింపకుండుటకై ఎవరికైనను వ్యాధిసోకినంతనే బండిపైన వైచుకొని ఊరిబయటకు తీసుకొనిపోయి ప్రత్యేకముగా అట్టివారికై నిర్మింపబడిన పాకలలో పారవైచి వచ్చుచుండిరి. ఇట్లుండగా ఒకదిన మొకయువకునికి వ్యాధితగిలినది. వెంటనే నిర్దయులై వానిబంధువులు వానిని ఊరివెలుపలనున్న పాకలలో పడవైచివచ్చిరి; కాని యాతనిని ప్రేమించుచున్న యువతిమాత్ర మాతనిని విడువజాలక బంధువు లెంత వలదనుచున్నను వినక ఆతని వెనువెంటనేవెళ్ళి పరిచర్యచేయదొడగినది. మూడుదినము లాతడు తీవ్రమగు జ్వరముతో బాధపడినాడు. ఆమూడుదినములు నిద్రాహారములులేక ఆబాల ఒక్కక్షణమైనను తనమనోనాథునివిడువక పరిచర్యలుచేసినది. కాని భగవంతుడు అనుగ్రహించలేదు. మూడవదినమున ఆతనికి వ్యాధి ఎక్కువైనది. ఆదినమే బాలికకుకూడా వ్యాధి సోకినది. కాని ఆమె జ్వరముతో ఓపిక లేకున్నను మనోహరుని సేవమాత్రం మానలేదు. సాయంత్రమగుసరికి యువకునికి మరణసూచనలు కాన్పించినవి. అదికాంచి మగువ యొక్కుమ్మడి

పెద్దపెట్టునఏడ్చి మనస్సు కుదుటపర్చుకొని ఆతని ఆత్మశాంతికొరకై భగవంతుని ప్రార్థించి విచారముతో యువకునిపై పడిపోయినది. మరుక్షణముననే ఇరువురిప్రాణములు ఒక్కమారుగా దేహములు వీడినవి. పోవుచున్న ఆయువిదప్రాణములను ప్రక్కనేయుండి చూచుచున్న మనదూత చేతగైకొని "ఆహా! ఇట్టి పవిత్రప్రేమతో నిండియున్న జీవాత్మకన్న భూతలమున వేరు విలువగలపదార్థము ఎద్దియుండగలదు? ఇట్టి ప్రేమైకమూర్తిని కాంచుటచే నేనెంతయు ధన్యురాలను. ఈమెఆత్మ సర్వేశ్వరునకు తగినకానుక" యని భావించి రివ్వున ఆకాశమునకెగసి ఎప్పటివలె స్వర్గద్వారముతట్టినది. లోనుండియే సర్వేశ్వరుడు "అమ్మాయీ! నీకొని వచ్చినదానికే నెంతయు సంతసింతును. కాని ప్రేమకన్నను సర్వవిధముల ఉత్కృష్టమగునది మరొకటి భూమియందుకలదు. అది గొనివచ్చువరకు నీకు స్వర్గమందు తావు లేదు. పొమ్ము"అని పలికినాడు

తనయాశ నిరాశయైనందుకు మిక్కిలి చింతించుచు ఏమియుతోచక దూత యొక భీకరమగు కారడవిని ప్రవేశించి, ఒక వటవృక్షముపై కూర్చుని ఈవిధముగా తలపోసికొనినది. "పరమదయాళుడైన భగవాను డేల నాపై నింతకఠినత పూనినాడు. ఎరుగకచేసిన చిన్నతప్పిదమునకై నాకింత పరీక్షఏల? ఏవిధముగా నేను సర్వేశ్వరునకు ప్రీతికరమగు కానుక సంపాదింపగలను? స్వార్థత్యాగముకన్నను నిష్కల్మషమైన ప్రేమకన్నను ఈభూలోకమునందు పవిత్రమగునదేదికలదు? నాకిక స్వర్గమునందు తావులేదుకాబోలు!" అని ఇట్లు నిరాశచే చింతించుచు ఒక్కపరి నలువైపుల పరకాయించిచూచింది. అనతిదూరములో నొకవైపు కొన్ని మునికుటీరములును మరొకప్రక్క నొక భిల్లకుగ్రామమును కానుపించినవి.

ఆతాపసకుటీరములలో నొకదానినుండి షోడశవర్షప్రాయుడగు నొక మునిబాలుడు బయటికేతెంచి దూతయున్న చెట్టువద్దకువచ్చి నేల కొంతమేర చేతులతో శుభ్రపరచి సాష్టాంగపడి భగవంతునిప్రార్థనలో తన్మయుడై పోయినాడు. అదే సమయమునకు భిల్లకుటీరములలోనుండి భిల్లు డొకడు బయటికేతెంచినాడు. ఆతనిమేను కారునలుపు. కండ్లు చింతనిప్పులు. గంభీరమైనముఖము. బలిష్టమగు దేహము. భయంకరమైన స్వరూపముగల యాతనిని చూచినచో ఎట్టిమానవునకైనను ఒడలు జలదరింపకమానదు. దయయన ఎట్టిదోయెరుగని యా పశుప్రాయుడు భగవంతుని స్మరణయందు లీనమైయున్న తాపసబాలుని చూచినాడు. చేతనున్న గండ్రగొడ్డలి ఆడించుచు భయంకరమగు అట్టహాసముచేయుచు ఆవృక్షము చెంతకువచ్చి ఆబాలుని తెగటార్చుటకై గొడ్డలి ఎత్తినాడు. మరుక్షణమున ఆబాలుని శిరస్సు శరీరమునుండి వేరై క్రిందపడవలసినదే కాని ఈలోన భిల్లునకు ఆబాలకుని నిశ్చలమగు ముఖముపై దివ్యమగు తేజమొకటి కాన్పించినది. వెంటనే యాతనిమనస్సు వికలమైపోయినది. గుండెలలో ఏదోచెయ్యిపెట్టి కలచివైచినట్లయినది. అదే సమయమున మునిబాలకుని నోటినుండి "సర్వేశ్వరా! నాపాపములు క్షమించి నన్ను నీదరిజేర్చుకొనుము" అనుమాటలు

అప్రయత్నముగా వెలువడినవి. ఆపలుకులు భిల్లుని హృదయముపై శూలములవలె గ్రుచ్చుకొన్నవి. ఇంతవరకు పాపపుణ్యవివక్షత తెలియని యాపశుప్రాయునకు తానిదివరకు చేసినది అంతయు పాపమే యను జ్ఞానముకలిగినది. తోడనే ఎత్తినగొడ్డలిని దూరముగా విసరివైచి పశ్చాత్తాపముతో కూడినహృదయముతో, అశ్రుపూరితనయనములతో మునిబాలకునిమ్రోల సాష్టాంగపడి ఇహలోకముమఱచి "సర్వేశ్వరా! నాపాపములను క్షమించి నన్నునీదరిచేర్చుకొనుము" అని ఏడ్చినాడు. ఆతని పాపములనెల్ల కడిగివైచుటకో యన వేడికన్నీటిబిందువొకటి ఆతని దక్షిణనేత్రమునుండి క్రిందకుజారినది. జారుచున్న ఆబిందువుకొరకై మనదూత చేయి చాచినది. ఆయశ్రుకణము దూతహస్తమందుపడిన తక్షణమే అందుండి దివ్యతేజమొకటి వెలువడి మింటికెగసి స్వర్గద్వారముపై పడినది. తోడనే స్వర్గద్వారము దానంతటదే తెరుచుకొన్నది. మిక్కిలిసంతోషముతో దూతను ఆహ్వానించుటకై భగవంతుడు తనపీఠముదిగి ద్వారముచెంత కేతెంచినాడు.

ప్రాచీనదుర్గము

త. సుబ్రహ్మణ్యముగారు

ఏయనంతవిస్తీర్ణభూమీధరములఁ
బరిహసించిన గోడలవరుసలో యివి!
ఏమహోన్నత శౌర్యలక్ష్మీసుతులకు
నాచరించినవో స్వాగతాంజలులను!
ఉరుదురంతశాత్రవహృదయోష్ణశోణి
తములఁ ద్రావినజీవము, తలభరింప
రానితలఁపుల కెనయయి పూనినది ప్ర
శాంత సైకతములను విశ్రాంతినిపుడు!

పరమభీకరఖడ్గసంభరితసౌధ
శిఖరమల్లదె నేఁడు శుష్కించియుంట
మృదులగుల్మాంతర స్థితశిథిలకంట
కముల నిముఱుచున్నది పూర్వకరుణ కతన!
బహుపురాతనభావప్రపంచగతుల
నేలకో స్మరియించుట? నిష్ప్రయోజ
నాశ్రుకణములేమొ! క్షణక్షణమ్మునేల
మీటఁగను రాల్చుచున్నది మృత్కణముల!

లక్ష్మి

టి. జియ్యరుదాసుగారు

ఒకనింజేరి యనల్పసౌఖ్యముల భావోద్రేకమున్ గూర్ప తా
నిక జేయంగల దీజగంబునను లేనేలేదటంచున్ వియ
న్నికపానందమహాబ్ధి దేలునెడలన్ నీవెట్టులో లక్ష్మి! వే
రొకనింజేరుదు, తల్ప చిత్రమగు నోహో! నీదుచాంచల్యమున్.